

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ
PROGRAM PREVENCE
SPOLEČENSKY NEŽÁDOUCÍCH JEVŮ**

V ZÁKLADNÍ ŠKOLE RUDNÍK

Vypracovala : Bc. Simona Schwaningerová
školní metodik prevence

Obsah:

Rada

Robert Fulghum : Neberte si, co děti dělají moc osobně.

Život, který prožívají, a život, který vy si myslíte, že prožívají – to není totéž.

Neveďte si o nich nějaké dlouhé záznamy – nejlepší je krátká paměť.

Nic si nedělejte z toho, že někdy neposlouchají, co říkáte zamyslete se nad tím, že vás stále pozorují.

Učte se od nich – mají toho hodně, co vás můžou naučit.

Strach

Každého pedagoga občas zachvátí hrůza ze všeho, co se děje, co děti ovlivňuje. Hrůza z toho, jak se k sobě chovají, jaké mají anebo nemají návyky, co je zajímá a čím se baví. Ze všech stran se dozvídáme, co škola musí, za co všechno může a co všechno zanedbala.

Vina

Den má 24 hodin a z nich je dítě ve škole minimálně 8, spíš méně. Takže dvě třetiny života je jinde, kam nesahá ani naše pravomoc, ani naše myšlenky. Vycházejme z faktu, že na naší škole jsou prostě nějakí žáci, kteří kouří, pijí alkohol, trápí zvířata, nesnáší cizince, ubližují slabším, ničí bezdůvodně cizí věci a kradou. A není to naše vina, takže ji na sebe nenechme svalovat. K SNJ přistupujme jako k nepříteli, který má mnoho podob, nelze ho zcela porazit, ale nemusíme s ním prohrát. Přestaňme se ho bát, demonizovat nebo se tvářit, že není. Když zvolíme vhodnou strategii, můžeme minimalizovat škody, které SNJ provázejí a uchraňme svou školu nevídané popularity.

Co musíme

Co můžeme

Co musíme v kterém případě udělat, jak se máme chovat a co si máme o některých věcech myslet, nám ukládá především zákon. Jestliže strpíme nebo nestrpíme v naší škole užívání a distribuci drog, alkoholu nebo třeba šikanování, není záležitost našeho rozhodnutí. Příslušné zákony, metodické pokyny a vyhlášky nás prostě k určitým věcem zavazují a nemusíme si proto své postoje k některým jevům nijak vnitřně zdůvodňovat. To je velice důležitá informace nejen pro diskuze, ale i pro jednání s rodiči.

Mezi užitečné zákonné normy patří především:

Zákon č. 140/1961 Sb.

Trestní zákon 141/1961 Sb.

Trestní řád 395/1999 o sociálně-právní ochraně dětí

37/1989Sb. O ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

167/1998Sb. O návykových látkách

Z metodických pokynů MŠMT potom:

O spolupráci škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, MP k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, MP k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, MP k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, MP k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, MP k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízení.

Co oznámit komu a kdy

Z uvedených zákonných norem je pro nás důležité, za jakých okolností jsme povinni nějakou událost ve škole ohlásit, komu a kdy.

Z § 168 Trestního zákona vyplývá pro každého občana povinnost oznámit všechny trestné činy, které jsou v něm vyjmenovány, např. trestný čin týrání svěřené osoby (podle § 215 TZ). Takový trestný čin jste povinni ohlásit bez odkladu státnímu zástupci nebo policii. ___ - Některé trestné činy nemusíte sice ohlašovat, zato je musíte přezkazat.

Ty jsou vyjmenované v § 167 TZ a patří mezi ně např. již zmíněné týrání svěřené osoby (podle §215), ale také nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů (podle § 187 a 188), loupeže (§ 234), znásilnění (podle § 241), pohlavní zneužívání (podle § 242) nebo krádež (podle § 247 odst. 5). Přezkazat páchaní těchto trestních činů můžeme i tím, že je včas oznámíme opět státnímu zástupci nebo policii. Významný je pro nás zákon 359/1999 o sociálně právní ochraně dětí, podle kterého (§ 7) je *každý oprávněn upozornit na závadné chování dětí* jejich rodiče a každý je stejně oprávněn upozornit orgány sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti. Tentýž zákon všechny školy a školská zařízení zavazuje oznamovat orgánům sociálně-právní ochrany všechny skutečnosti, které nasvědčují tomu, že děti zanedbávají školní docházku, požívají alkohol nebo jiné návykové látky, páchají trestnou činnost apod. a to vše bezodkladně. Dítětem rozumí tento zákon všechny občany mladší 18 let.

SNJ (společensky nežádoucí jevy)

Jestliže SNJ najdou pro svůj rozvoj vhodné prostředí, např. jestliže si skupina žáků zvykne, že čas od času obejde školu, vybere svačiny a peníze od mladších spolužáků a nic se nestane, potom si tuto strategii osvojí jako vhodnou a použitelnou. Jestliže tyto jevy a jim podobné naberou významnějších rozměrů a „prosáknou“ ven, začnou se rodiče ptát:

- Co se asi dalšího děje ve škole, kde si nikdo nevšiml, že banda výrostků okrádá a trápí ostatní děti?
- Co je to za školu, kde se učitelé nedokáží dohodnout mezi sebou?

- Proč bych měl mít dítě ve škole, kde si z něj tropí nemístné žerty někdo, kdo má nad ním moc?

Jsme taková škola?

Myslím, že ne. Zatím se nám podařilo podchytit SNJ dříve, než nabraly významnějších rozměrů. Ale vše je možné, a proto se chceme podílet na prevenci v těchto oblastech:

- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- kriminalita a delikvence
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- patologické hráčství (gambling)
- záškoláctví
- šikanování, vandalismus, formy násilného chování
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus

Ve spolupráci nás všech pedagogických pracovníků, vedení školy, provozních zaměstnanců a rodičů se snad bude dařit náš preventivní program realizovat.

Dlouhodobost prevence je jedním ze základních kritérií její účinnosti. V ideálním případě tento termín znamená kontinuální působení na děti od předškolního věku po jejich dospělost.

Minimální preventivní program

- je základním nástrojem prevence ve školách
- systémový prvek, který realizuje každá škola a kontroluje ČŠI
- zahrnuje tři cílové skupiny: žáky
učitele
rodiče

Je také důležité vymezit

ZODPOVĚDNOST ŠKOLY

- vzdělávání školního metodika prevence a ostatní ped. pracovníků (akreditace MŠMT)
- osobnostně sociální výchova
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu do výuky (ŠVP)
- vytváření podmínek pro žádoucí trávení volného času dětí
- osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a informování o výskytu SNJ
- užití metod ke zjišťování a včasnému zachycení nežádoucích jevů
- diferencované uplatňování preventivních aktivit
- poradenské služby škol. Metodika, výchovného poradce a okresního metodika preventivních aktivit: dětem, učitelům a rodičům

Školní preventivní program pro ZŠ

Úvod

Škola, kde děti soutěží v reprodukci znalostí, jsou vedeny pouze ke kázni, ale tím současně k nesamostatnosti, kde není rozvíjena tvořivost dětí a prosociální dovednosti, představuje **výrazně rizikové prostředí** pro iniciaci nebo rozvoj společensky nežádoucích jevů.

Naše škola dlouhodobě vytváří prostředí demokratické, kde se žáci spolupodílejí se svými aktivitami (ekologickými, sportovními, výtvarnými, účinkováním na veřejnosti apod.) na utváření obrazu naší školy na veřejnosti.

Každodenní život školy by měl mít takovou kvalitu, aby dětem umožňoval osvojit si kompetence zdravého životního stylu, které jsou nejúčinnějším preventivním nástrojem. Není dostatečně účinné preventivní aktivity realizovat pouze jako volnočasové aktivity organizované školou či nejrůznějšími formami mimoškolní činnosti (sportovní kluby, střediska volného času apod.).

Základní kompetencemi prevence v rámci podpory ZŽS jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledku jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí mravních a morálních hodnot, humanistické postoje, vztahy ke slabším apod.

Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí

Využít projektové výuky, kooperativního vyučování s co největší participací dětí, při využití kritického myšlení. Uvedené přístupy jsou učení prožitkem, které jsou důležité v každém věku a zejména na 1. st. ZŠ.

Např. na 1. st. ZŠ lze rozvíjet schopnost diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty prostřednictvím komunitního kruhu.

Na 2. st. ZŠ lze využít simulačních her (jak bych se já choval ve fiktivních situacích), relaxačních technik, brainstorming, diskuse, projekty, hraní rolí (hraní jiných rolí, než jsem já), empatie, kreslení, nácviku verbální a nonverbální komunikace.

Školní práce musí být postavena na dvou základních principech. Na respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi a mezi sebou (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy (školy s obcí a dalšími partnery).

Zpracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího programu

Každý zkušený pedagog dokáže konkrétní témata prevence uplatnit v jakémkoli předmětu. Lze je zařadit do různých částí osnov a učebních plánů.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně-právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům apod.

Preventivní témata

Jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech: rodinná výchova, občanská výchova, přírodopis, biologie, přírodověda, vlastivěda, prvouka, český jazyk, výtvarná výchova, tělesná výchova, chemie.

Je třeba, aby různé aspekty preventivního působení byly mezipředmětově koordinovány.

Způsob realizace preventivního programu pro ZŠ

Preventivní program by měl být **v kompetenci třídních učitelů** a musí zahrnovat výchovnou i naukovou složku vzdělávání během celého školního roku, směřovat k pozitivnímu ovlivnění klimatu třídy, ke změně motivace žáků a pedagogů a změnám vyučovacích metod.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – I. Stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo lze využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci –hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc. patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.

1. třída

Téma	realizace
Osobní bezpečí Zákl.zásady mezil. komunikace	průběžně po celý rok ve všech předmětech a aktivitách Průběžně ve všech aktivitách,zejména při skupinových č.
Vztahy v dětském kolektivu	průběžně ve všech č.,Čj,Tv,kolektivní č.
Každý člověk je jiný	sledování a respektování odlišností (Čj,Tv)
Zákl.hyg.návyky	ve všech předmětech a činnostech
Využití volného času	(Švp)
Rodina jako bezpečné místo	prosinec,duben)využití vánočních a vel. svátků v Prv.,Čj

2. třída

Lidské tělo	Tv,Prv
Zdraví a jeho ochrana	Tv,Prv –popis částí těla
Zacházení s léky	hygiena,čistota –nemoc,úraz
Režim dne	Čj sloh,Prv –orientace v čase
Vztahy mezi lidmi	Čj –muzea,divadla,výlety,projekty,skupinové práce
Chování v krizových s.	průběžně během roku

3. třída

Pojmy z oblasti prevence sexuální výchovy a drogové závislosti	Prv.-člověk,lidské tělo,muž a žena,pečujeme o své zdraví
Lidé kolem nás-multikulturní výchova	Prv.-rodina a škola,člověk
Ochrana proti obtěžování cizí osobou	Prv.-rodina,pečujeme o své zdraví

4. třída

Lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími	Čj –čtení, formou rozhovorů, besed, výukových filmů
životaspráva a důsledky nevhodných návyků	průběžně podle potřeb ve výuce
pojmy drogová závislost sexuální výchova	Čj –čtení, informace v médiích, výukové programy
vztahy v dětském k.	Švp, divadlo, výlety, skupinová práce, práce v kom. Kruhu

5. třída

---

domov, rodina, důvěra, vztahy	průběžně v hodinách Čj-rozhovor, beseda, Vv – koláž téma –bytové prostředí
léčivé a návykové látky	Př.-srovnání, výroba léků, závislost
komunikace	řešení modelových situací, návštěva muzea, divadel, výstav, komunikace s dospělými lidmi
drogy a jejich vliv na	Př. –beseda na dané téma, Tv-správná životaspráva, vliv drog na organismus, doping Čj- volný čas, kamarádi, konflikt a jeho řešení
Sexuální chování, zneužívání	beseda podle možnosti, sledování výukového programu
Krizová centra	Př –modelové situace, důležitá tel. Čísla, význam těchto Zařízení

Cíl – po pěti letech by děti měly umět

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – II. Stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská

výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura.

K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besedy, přednášek.

Zaměření na starší školní věk – prevence = základ předcházení problémům.

A/ Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogů. Pracovníků

- posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku sociálně patologických jevů a kooperace s odborníky při jejich řešení. Zejména spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli.
- Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky- soustředit se zejména na problematiku šikany.
- V rámci prevence kouření vytvoření dostatečné informovanosti
- Sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků –prevence záškoláctví. Spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení.
- Sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu v souladu s Národním vzdělávacími osnovami pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.
- Shromáždění a zpřístupňování materiálů pro pedag. Sbor
- Zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu
- Nově přichozím vyučujícím nabídnout všestrannou kolegiální pomoc

B/ Aktivity pro žáky

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních –vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- na základě loňského a předloňského průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření – osvěta v rámci hodin Ov, Rv, třídnických hodin
- dovednost volby správné životosprávy –poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu, víkendových pobytů ve škole apod.
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích

C/Aktivity pro rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách
- informovanost občanů Rudníka prostřednictvím místního periodika a zpravodaje školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu

6. třída

---

vhodná náplň volného času, zdravý životní styl	OsV + adaptační program
prevence, problémy šikany	OsV – divadelní představení se zapojením žáků
Ochrana zdraví	zdravý životní styl, režim dne
Rodina a její fce pro zdravý rozvoj jedince	sociální role
Osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích	průběžně tř. učitel, třídnické hodiny
Způsoby odmítání	komunikace
Centra odborné pomoci	průběžně

7. třída

Komunikace mezi lidmi	volnočasová centra, školní výlet, lyžařský výcvik, sportovní aktivity, divadelní představení, třídnické hodiny
Mezilidské vztahy	třídnické hodiny, přednáška, beseda, školní výlet, Lyžařský výcvik
Péče o zdraví, život s handicapem	třídnická hodina, školní výlet, víkendový pobyt ve škole, lyžařský výcvik
Sexuální výchova, vztahy mezi Dívkami a chlapci	třídnická hodina, školní výlet, pobyt ve škole o víkendu, přednáška, beseda, LVK
Osobní bezpečí, šikana, sex. násilí	třídnická hodina, LVK, beseda, divadlo

Drogy a jejich dělení, účinky, prevence	Ov, Rv? třídnická hodina, víkendový pobyt
Občanská výchova	majetková nerovnost, problémy náboženství A náboženská nesnášenlivost, člověk a morálka, člověk a lidská práva, sexuální násilí a pohlavní nemoci, sociální skupiny
Rodinná výchova	šikana, právo na bezpečí Návykové látky, vztahy ve skupinách, zdraví,

8. třída

---

fyziologie, působení drog na oběhový nervový a dechový systém	základní životní funkce člověka, chemické reakce v organismu
Tělesné, duševní a soc. změny u závislého člověka, rozvoj sebepoznání a sebepojetí	poznání druhých, silné a slabé stránky mého já
řešení problémů, chování v krizových situacích konflikty	Ov- náhražky smyslu života, co řeší droga, city-agresivita, konflikty, šikana, konflikty v manželství
Agresivita, šikana, různé formy násilí,	sex. výchova, sex. deviace, promiskuita, ohrožení života, pohlavně přenosné choroby rodičovství

9. třída

-třídnické hodiny – volba povolání (1x měsíčně) probírána následující témata:

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace
- právní odpovědnost, trestní normy

-školní výlet / komunikace, mezilidské vztahy aj. sociální dovednosti

Ov – návykové látky, zneužívání, rodina, sex. výchova, antikoncepce, potřeby dítěte – týrání, zneužívání, právní odpovědnost
Ochrana člověka za mimořádných okolností, volba povolání
Tělesná a duševní hygiena

Cíl – žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

Nadstavbové aktivity v rámci školy

Tím rozumíme vše, co se pro děti připravuje nad rámec běžné výuky

Zážitkové kurzy

Společné víkendy žáků na 2-5 dní, kde se věnujeme osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků. Celý program je postaven na zásadách zkušenostního učení, které staví na vlastním prožitku a následné reflexi.

- Adaptační víkend pro 6. třídy
- Lyžařský kurz pro žáky 7. tříd
- Sportovní den – 2. stupeň

Cíle:

6. třídy – budování bezpečného klima v nově vznikajících třídních kolektivech / vzájemné poznávání, navázání pozitivních vztahů mezi žáky a učiteli, prevence šikany – důvěra, tolerance, respekt/.

7. třídy – zvládnutí základů lyžování doplněné o aktivity zážitkové pedagogiky, týmové spolupráce

9. třídy – pohyb jako přirozená součást života, vazby ve skupině, chování v zátěžové situaci, relaxačně-ozdravný cíl

Školní parlament – Zástupci jednotlivých tříd se pravidelně scházejí s vedením školy a na schůzkách prezentují zájmy třídy, nové nápady, návrhy ale i kritické připomínky. Děti se tak učí formulovat svoje myšlenky, vyjadřovat svoje názory a naslouchat druhým, diskutovat o problémech. Jsou tak vedeny k přijetí základních demokratických principů.

Rizikové skupiny- maximální snaha o pomoc problémovým dětem, jednání s rodiči za přítomnosti výchovného poradce, popř. psychologa, spolupráce s ped. psych. poradnou.

Spolupráce s rodiči – Stále hledáme nové cesty jak navázat užší kontakt s rodiči, jak vzbudit jejich hlubší zájem o problémy svých dětí a získávání poznatků především v oblasti komunikace a výchovného působení. Často se stává, že rodiče hledají pomoc až v okamžiku, kdy jsou zcela bezradní – kdy si potomek dělá, co chce a to se cesty k nápravě hledají velmi těžko.

Podpora vedení školy- vedení školy v průběhu školního roku vytváří podmínky pro naplňování cílů preventivního programu, umožňuje odborné vzdělávání školního metodika prevence, výchovného poradce i ostatních pedagog. Pracovníků. V rámci pedagog. Porad vytváří prostor pro informování učitelů. Zajišťuje vybavení školy materiály pro realizaci MPP. Spolupracuje s metodikem prevence a vých. Poradcem při řešení problémových situací.

Informovanost pedagogických pracovníků-s MPP jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna ve sborovně. Aktuální informace jsou umístovány na nástěnku, popř. sdělovány třídním učitelům.

Informování rodičů- třídní schůzky, den otevřených dveří, konzultační hodiny, internetové stránky školy, informační nástěnka, zpravodaj školy

Závěr

Prevence a zdravý životní styl by se měl stát jakousi přirozenou součástí života školy. Základem úspěšné realizace a strategie SNJ u dětí a mládeže jsou pozitivní změny v přístupech učitelů k žákům, rozvoj pozitivního sociálního chování, kooperace škol ve vzdělávání učitelů a vzájemná výměna pozitivních zkušeností.

Základem je vždy otevřená komunikace s dítětem. Děti bychom neměli strašit, ale vyváženě informovat.

Jak se zachovat v případě, že žák má problém s drogou? První je přivolat lékaře. Shánět policii má význam tehdy, pokud jde o distribuci drogy, což je trestný čin. V případě přivolání lékařské pomoci by mělo následovat po dohodě s ředitelem školy zavolání rodičům, kteří by neměli být „vystrčeni ze hry“. Škola by se tyto případy neměla snažit vyřešit sama, ale musí fungovat jako podpůrná a kontrolní instituce. Měla by rodiče tlačít do kontaktu s psychoterapeutem či psychologem. Učitel by neměl propadat panice a řešit tento problém velice citlivě. Represe zde nejsou na místě. Ty musejí být uplatněny pouze v okamžiku, když někdo drogy distribuuje. Školní metodik prevence by měl být zodpovědný za koordinaci aktivit spojených s primární prevencí rizikového chování.

Ještě připomenu varovné signály:

- neodůvodněné střídání nálad, smutek nebo veselí
- neobvyklá nevyrovnanost, podrážděnost, agresivita
- nadměrná vyčerpanost a snadná unavitelnost, neobvyklá ospalost
- ztráta chuti k jídlu a výraznější hubnutí
- ztráta koníčků, zájmů, zhoršený prospěch
- změna přátel a hodnot
- změna v oblékání a úbytek péče o zevnějšek
- časté lži a tajnůstkářství
- zamykání se v pokoji a na toaletě
- nevysvětlitelné ztráty peněz, osobních věcí nebo věcí z bytu

Tento program nabývá účinnosti dnem 1. září 2007

Bc. Simona Schwaningerová
Školní metodik prevence

Mgr. Pavel Petržela
ředitel školy